

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАУКИ!

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Безкоштовно

18 травня 2017 року

№15 (3194)

Відзначення річниці Великої Перемоги

9 травня в залі засідань Вченої ради Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" лунали мелодії і пісні воєнних років. Тут, на урочистих зборах з нагоди 72-ї річниці Великої Перемоги, співробітники і студенти університету вітали своїх колег – ветеранів Другої світової війни та учасників АТО, трудівників тилу, дітей війни, ветеранів Збройних сил.

"Дорогі ветерани! Це свято однаково спрямовано в минуле і в майбутнє. В ньому, як барви на вишиванці, переплелися радість і скрбота, гордість і гіркота, біль і надія", – сказав, вітаючи присутніх, ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Згурівський. Він нагадав про неоцінений внесок, який зробили у справу наближення Перемоги,

Закінчення на 6-й стор. ➔

Алея зірок видатних політехніків

28 квітня відбулося урочисте відкриття Алеї зірок КПІ ім. Ігоря Сікорського перед історичним корпусом №1.

Закладено Алею було в 2014 році, а нещодавно завершився монтаж останніх її пам'ятних знаків. Тепер вона налічує вісімдесят зірок з рожевого граніту, кожну з яких присвячено видатному співробітнику або випускнику Київської політехніки. Люди, чиї імена увічнено в камені, прославили в різних галузях людської діяльності не лише свою альма-матер, але й Україну.

Алею споруджено завдяки спонсорській допомозі президента Фонду науково-технічного розвитку України ім. В.С. Михалевича Людмили Русаліної та благодійним внескам працівників КПІ ім. Ігоря Сікорського. На церемонію відкриття були запрошені також інші спонсори університету –

М.Згурівський та Л.Русаліна відкривають
Алею зірок КПІ ім. Ігоря Сікорського

народний депутат України Дмитро Андрієвський, президент Малої академії наук України член-кореспондент НАН України Станіслав Довгий, представник Президент-

ського фонду Леоніда Кучми "Україна" Павло Гайдуцький та інші. Зі словами вдячності перед ними виступив ректор Національного технічного університету України

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

2 Робоча зустріч
з розвитку
інновацій

2, 3 Міжнародні
конференції

4 Молодий
викладач-
дослідник
Д.А. Лесик

5 Рухатися
до європейського
освітньо-
наукового
простору

7 Увага, конкурси!

"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Михайло Згурівський.

"Для мене велика честь приєднатися до добрих справ українських меценатів – Миколи Терещенка і Лазара Бродського, які закладали Київський політехнічний", – сказала президент Фонду науково-технічного розвитку України ім. В.С. Михалевича Людмила Русаліна після церемонії відкриття.

Тож відтепер кожен політехнік і відвідувач, прямуючи до головного корпусу університету, проходить повз зірки з іменами усіх увічнених попередників нинішніх студентів, викладачів і співробітників КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Після урочистостей їх учасники поклали квіти до пам'ятної дошки з фотографіями політехніків, які віддали своє життя за свободу і незалежність нашої держави під час Революції Гідності та в боях на сході України.

Володимир Школьний

Робоча зустріч з розвитку інновацій

У КПІ ім. Ігоря Сікорського 25 квітня відбулася організована Офісом реформ Кабінету Міністрів України робоча зустріч у форматі "Бізнес – R&D установи – Уряд". Тема зустрічі "Розвиток інновацій для розбудови високотехнологічної економіки".

Участь у ній взяли Міністр Кабінету Міністрів України Олександр Саєнко, директор Департаменту інноваційної діяльності та трансферу технологій Міністерства освіти і науки України Віктор Шовкалюк, головний спеціаліст з інноваційної політики в регіоні Європи та Центральної Азії

Групи Світового банку Аріді Анвар, представники Державної інноваційно-фінансово-кредитної установи (ДІФКУ), Національної науково-технологічної асоціації України, ПАТ "Хартрон", стартап-компаній "Ecois.me", "Cardiomo", Офісу реформ КМУ та інші.

КПІ ім. Ігоря Сікорського представляли ректор університету академік НАН України Михайло Згурівський, проректор з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко, генеральний директор Наукового парку "Київська політехніка" Володимир Гнат

і керівник Стартап-школи "Sikorsky Challenge" Інна Малюкова.

Зустріч, чи, радше, нарада щодо шляхів розвитку інновацій у країні, розпочалася з виступу Володимира Гната, який розповів про потенціал та практичні аспекти діяльності наукових парків на прикладі "Київської політехніки", а також про проекти, які реалізуються в його середовищі.

Учасники зустрічі обговорили ключові напрями, в яких слід рухатися, щоб усунути

бар'єри для розвитку інновацій. Серед найважливіших – удосконалення системи захисту прав інтелектуальної власності, поліпшення бізнес-клімату, розбудова фінансової інфраструктури, інтернаціоналізація та маркетинг інновацій тощо.

Насамкінці було досягнуто домовленості про те, що фахівці, які брали участь у зустрічі, нададуть її організаторам свої пропозиції для опрацювання та врахування при підготовці відповідних урядових рішень і законопроектів.

Дмитро Стефанович

Конференція з енергоменеджменту "РЕМС'17"

З 25 по 27 квітня 2017 р. у КПІ ім. Ігоря Сікорського проходила IV Міжнародна науково-практична та навчально-методична конференція "Енергетичний менеджмент: стан та перспективи розвитку – РЕМС'17", присвячена науковим, технічним, економічним і навчально-методичним проблемам побудови ефективних систем енергетичного менеджменту, які дають змогу підвищити енергетичну ефективність функціонування енергетичного сектора України, реалізувати політику енергоефективності й енергозбереження підприємств, організацій та установ.

Конференція проводилася в рамках святкування 20-річчя відкриття спеціальності "Енергетичний менеджмент".

На пленарному засіданні конференції, яке проходило в залі засідань Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, відбулося підписання Меморандуму про партнерство щодо підвищення науково-освітнього та експертного потенціалу у сферах енергоефективності й розвитку відновлюваних джерел енергії між Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України (Держенергоефективності) в особі голови Сергія Савчука та Національним технічним університетом України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" в особі ректора Михайла Згурівського.

Метою співробітництва є об'єднання та координація зусиль щодо досягнення енергетичної незалежності країни, підвищення енергоефективності в усіх сферах діяльності, належної наявності кваліфікованих фахівців у сферах енергоефективності та розвитку відновлюваних джерел енергії, а також популяризації енергоефективних технологій та технічних навичок серед молоді.

Також на пленарному засіданні були присутні представники різних громадських організацій, комунальних та промислових підприємств – президент Всеукраїнської громадської організації "Вища рада енергояудиторів та енергоменеджерів України" В.Ю.Улида, представник асоціації інженерів-енергетиків України О.В.Овдієнко, начальник відділу енергетичного менеджменту та сервісу Комунального підприємства "Група впровадження проекту з енергозбереження в адміністративних і громадських будівлях м. Києва" А.В.Лісовик, начальник управління енергетичного менеджменту та стандартизації П.М.Ладецький, представники Держав-

ного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, "Теплопостачання м. Одеса" та ін.

Серед освітніх і наукових установ НАН та провідних ВНЗ України в конференції взяли участь представники Інституту технічної теплофізики НАН України, Державного вищого навчального закладу "Приазовський державний технічний університет", Національного інституту стратегічних досліджень, Кіровоградського національного технічного університету, Національного університету "Львівська політехніка", Вінницького національного технічного університету, Одеського національного політехнічного університету, Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, Міжрегіональної академії управління персоналом, Інституту загальної енергетики НАН України, Луцького національного технічного університету, Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Державного вищого навчального закладу "Національний гірничий університет" (м.Дніпро), Запорізького національного технічного університету та ін.

Також у приміщенні Інституту енергозбереження та енергоменеджменту пройшли секційні засідання за напрямами: "Інноваційні методи та технології підвищення енергоефективності", "Менеджмент енерговикористання", "Екологічні аспекти та підходи до використання енергоресурсів", і панель – обговорення "Результатів енергетичного обслуговування соціальних закладів Солом'янського району м. Києва".

Юрій Веремійчук, ст. викладач кафедри електропостачання

Конференція з електроніки і нанотехнологій "ELNANO-2017"

18–20 квітня 2017 р. у КПІ ім. Ігоря Сікорського пройшла 37-ма Міжнародна конференція "ELNANO-2017". 25 років тому в Україні, а саме в нашому університеті, були започатковані перші осередки Інституту інженерів з електротехніки та електроніки – The Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) – надзвичайно шанованого у світі професійно-технічного товариства, що об'єднує майже 500 тисяч науковців з 160 країн світу.

Учасники конференції привітали ректор КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України М.З. Згуровський та голова оргкомітету конференції, перший проректор акаадемік НАН України Ю.І. Якименко.

Як зазначив М.З. Згуровський, протягом чверті століття найбільші університети і провідні установи Національної академії наук України з усіх регіонів країн долучилися до співпраці з IEEE. Це відкриває нові горизонти щодо інтеграції України у світовий науковий простір, надає нові можливості для співпраці з дослідниками провідних наукових центрів світу, проведення конференцій і спільних досліджень, обміну науковою інформацією, залучення широкого кола талановитої молоді до науки.

Конференцію ELNANO засновував ще у 1980 році відомий вчений у галузі теорії електронних кіл професор КПІ Віталій Сігорський.

Саме співпраця КПІ ім. Ігоря Сікорського (а це, насамперед, кафедри факультету електроніки – кафедра фізичної та біомедичної електроніки, кафедра мікроелектроніки, кафедра промислової електроніки) з IEEE дозволяє щороку залучати до участі в конференції як відомих науковців з десятків країн світу, так і молодих дослідників – магістрів і аспірантів.

Цього року учасниками конференції були науковці з Вірменії, Австралії, Бельгії, Канади,

Ю.І.Якименко вітає учасників конференції

Чехії, Франції, Італії, Південної Кореї, Лівії, Литви, Мексики, Нідерландів, Норвегії, Польщі, Росії, Іспанії, Туреччини, Сполучених Штатів Америки та України – всього близько 300 учасників. На їх розгляд було винесено 110 доповідей, які будуть надруковані у збірнику її праць.

Конференція пройшла у форматі пленарних засідань і по трьох секціях: "Мікро- та на- ноелектроніка", "Біомедична електроніка та обробка сигналів", "Електронні системи". Підсекцію "Цифрові технології рентгеноскопії" очолював проф. С.І. Мірошниченко, який представляв компанію з розробки медичної техніки та інформаційно-алгоритмічного забезпечення у системах діагностики – НПО "Телеоптик", одного із спонсорів конференції.

У рамках конференції пройшли також два семінари: "Технології групової розробки проекту на ПЛІС з використанням Logic Lock Regions" та "Реалізація ОС Linux в системах-

на-кристалі на основі процесора NIOS II", організований кафедрою конструювання електронно-обчислювальної апаратури (зав. кафедри проф. О.М. Лисенко).

Публікація наукових праць конференції "ELNANO-2017", що відповідає умовам проведення конференцій під егідою IEEE, передбачає включення збірника статей до бази даних IEEE XPLOR DIGITAL LIBRARY, що індексується у міжнародній наукометричній базі даних SCOPUS. Відбір статей до збірника наукових праць конференції відбувся за участь більш ніж 100 експертів з 15 країн світу (не менше трьох на статтю).

Публікації статей у міжнародній наукометричній базі даних SCOPUS значною мірою розширяють можливості вітчизняних науковців щодо популяризації і міжнародного визнання власних досліджень.

В.І.Тимофеєв, проф., завідувач кафедри фізичної та біомедичної електроніки

Лекції Габріели Болзон

З 20 по 24 квітня 2017 р. в рамках програми міжнародної академічної мобільності "Erasmus+" на кафедрі приладів та систем неруйнівного контролю приладобудівного факультету КПІ ім. Ігоря Сікорського читала лекції для студентів, магістрантів та аспірантів кафедри професор Габріела Болзон (Gabriella Bolzon) з Міланської політехніки (Politecnico di Milano, м. Мілан, Італія). Організацією візиту займалися відділ академічної мобільності, кафедра приладів та систем неруйнівного контролю та студенти.

Особливу увагу Габріела Болзон приділила можливостям і перевагам поєднання експериментальних досліджень та обчислювальних технологій для визначення властивостей і параметрів об'єктів.

Одним із прикладів такого поєднання є визначення параметрів та характеристик діючих трубопроводів і бетонних конструкцій дамб на території Італії, про яке у своїх лекці-

ях розповідала професорка Болзон. На території Італії є дуже багато діючих дамб, побудованих ще у 40-ві роки. Ресурс роботи деяких з них спочатку був розрахований на 15 років, але завдяки постійному контролю, моніторингу та вчасним ремонтним роботам вони працюють до цього часу.

Габріела Болзон провела також презентацію Міланської політехніки, розповіла про її факультети та особливості навчання. Студенти й аспіранти мали зможу дізнатися

Габріела Болзон

про студентські обміни, тематику навчальних програм, освітні пропозиції університету.

Під час візиту гостя зустрічалася з викладачами і співробітниками кафедри приладів та систем неруйнівного контролю, обговорювала з

ними їхні наукові проекти. Для викладачів цікаво було дізнатися про особливості організації навчального процесу, методичного забезпечення та педагогічної практики у Міланській політехніці.

Для проф. Болзон було організовано культурну програму: екскурсію кампусом КПІ ім. Ігоря Сікорського та Державним політехнічним музеєм, огляд пам'яток української столиці (Майдан Незалежності, Володимирський, Софійський та Михайлівський собори тощо), панорами Києва, відвідування концерту класичної музики. Особливе враження на пані Габріелу, яка любить подорожувати і відвідала багато країн і міст, справила виставка писанок на Софійській площі.

**Ю.Ю.Лисенко,
асистент кафедри ПСНК**

МОЛОДИЙ ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК

Технології сьогодення – вироби майбутнього

На запит про застосування лазера пошуко-
вик послужливо видає десятки напрямів, по-
чинаючи з медицини, хімії та фізики і закін-
чуючи військовою локацією. Зокрема, і
використання оптичного генератора для
"більш якісного виготовлення деталей". Лише
фахівці знають, як багато може
зробити пучок світла для інженерії
поверхні. Серед них і к.т.н. асис-
тент кафедри лазерної техніки та
фізико-технічних технологій MMI
Дмитро Анатолійович Лесик – пе-
реможець університетського кон-
курсу "Молодий викладач-дослід-
ник 2016".

Дмитро Анатолійович – вихо-
ванець Київської політехніки: у
2011 р., здобувши повну вищу
освіту за спеціальністю "Оброб-
ка матеріалів за спецтехнологія-
ми", вступив до аспірантури КПІ
ім. Ігоря Сікорського. Дисертаційна робота
була присвячена розробці комбінованого
поверхневого термодеформаційного змі-
нення та оздоблювання металевих виробів
з використанням лазерного променя та ульт-
развукового інструменту. Науковим керів-
ником як магістерської, так і дисертаційної
роботи був проф. В.В.Джемелінський. Вод-
ночас майбутній науковець набував і прак-
тичних навичок: під час роботи на кафедрі

Д.А. Лесик

за сумісництвом та на виробництві під час
літніх канікул.

У 2013–14 рр. Дмитро Анатолійович ста-
жується на факультеті інженерії в Універси-
теті м. Більбао (Іспанія), де проводив наукові
дослідження за темою дисертаційної робо-
ти. Набув практичних навичок і
знань при проведенні дослід-
жень на сучасному обладнанні і
вимірювальних приладах у нау-
ково-дослідній групі (Університет
Країни Басків) та відділі фізичних
основ інженерії поверхні (Інститут
металофізики ім. Г.В. Курдюмова
НАН України).

Закінчивши навчання в аспі-
рантурі, успішно захистив свою
дисертаційну роботу 13 червня
2016 р. Потім працював на
посаді молодшого наукового
співробітника кафедри ЛТФТ, а

також брав участь у науково-дослідній роботі
"Керування параметрами топографії поверхні
виробів програмним лазерним опромінен-
ням". На сьогодні проводить лабораторні та
практичні заняття з дисциплін "Основи про-
фесійної діяльності", "Технологія конструкцій-
них матеріалів" та "Деталі машин".

Д.А.Лесик проводить наукові дослідження
з розробки комбінованих (гібридних) термоде-
формаційних процесів змінення (легування,

наплавлення) та оздоблювання металевих по-
верхонь на основі термообробки матеріалів
висококонцентрованими джерелами енергії
в поєднанні зі статичними або динамічними
методами поверхнево-пластичної деформації,
зокрема дослідження впливу лазерного про-
меня та ультразвукових коливань на мікро-
рельєф поверхні, фізичні, механічні та екс-
плуатаційні властивості поверхневих шарів.

Дослідником опубліковано 33 наукові праці,
зокрема 11 статей у наукових фахових видан-
нях (з них 8 статей у виданнях, включених до
міжнародних наукометрических баз даних), 15
тез доповідей у збірниках матеріалів міжна-
родних науково-технічних конференцій, отри-
мано 7 патентів України на корисну модель.
Д.А.Лесик узяв участь у Фестивалі іннова-
ційних проектів "Sikorsky Challenge-2012", де
набув навичок розвитку (організації) іннова-
ційного бізнесу і був нагороджений дипломом
фіналіста.

У вільний час науковець вдосконалює свою
англійську та іспанську, займається спортом,
подорожує. У складі збірної MMI з футболу
став призером університетських змагань се-
ред викладачів КПІ ім. Ігоря Сікорського у 2012
та 2016 рр.

Науковець сповнений творчих задумів та
мрій. А щоб досягти успіху, у нього є все –
ґрунтовні знання, цікава робота і колектив од-
нодумців.

Інф. MMI

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР ІНФОРМУЄ

Волонтери на Українсько-польському форумі

4–8 квітня в КПІ ім. Ігоря Сікорського пройшов
Форум ректорів вищих технічних навчальних зак-
ладів України та Польщі. Його учасники обговори-
ли питання міжнародної співпраці польських та
українських технічних вишів. Близькуче прове-
дення наукова інтеграція та обмін досвідом були
не єдиним здобутком цьогорічного форуму.

З ініціативи департаменту міжнародного
співробітництва та Студентської ради КПІ ім. Ігоря
Сікорського до організації та проведення заходу
було залучено студентів-волонтерів. 157 вихо-
ванців Київської політехніки пройшли підготовку
за одним із 15 напрямів. Вдалося створити групи
людей з гарними розмовними навичками, досві-
дом роботи з художніми колективами, умінням
проводити екскурсії, працювати зі ЗМІ та ін. Ко-
жен напрям мав свого куратора зі студентської
сторони, який слідкував за ефективністю роботи
та оперативно допомагав усувати проблеми.

Добровільна участь студентів у роботі фору-
му дала відчутні плоди. Як сказав один з пред-
ставників Варшавської політехніки: "Люди з
іскрою в очах роблять неймовірні речі". Після за-
вершення заходу активісти поділилися своїми
враженнями.

Волонтерка, яка працювала в групі транспор-
тного забезпечення: "Ми допомагали гостям
дістатися до місця проведення круглих столів. У
якийсь момент з'ясувалося, що в нас не вистачає
людів, але куратори швидко знайшли додаткові
резерви. Я особисто поспілкувалася з чималою
кількістю поляків і навіть отримала комплімент
за класну футбольку волонтера".

Волонтер, закріплений за художнім колекти-
вом: "Я був закріплений за польським художнім
колективом; це принесло мені нові знання, но-
вий досвід та приємні знайомства. Не обійшлося
без несподіванок. Двоє польських студентів при-

мудрилися загубитися під час екскурсії, але ми
їх знайшли і продовжили роботу. Найважчим
було прощання – поляки просто не хотіли нас
відпускати, обіцяючи приїхати ще".

"Ми обрали свій напрям, щоб попрактикувати
тися в розмовній англійській та польській, а вий-
шло, що знайшли серед волонтерів свого відділу
справжню команду мрії! Працювати з гостями
було суцільним задоволенням, особливо радувала
то, що нас поважали і переходили з англійської
на нашу рідну мову", – захоплено відзначили
дівчата з Contactpoint.

Голова відділу міжнародних зв'язків Студентсь-
кої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського зазначив: "Я

безкінечно щасливий, що стільки людей зголоси-
лося нам допомогти. Ми довели, що студенти мо-
жуть ефективно взаємодіяти з адміністрацією. Усі
волонтери були в захваті від набутого досвіду. За
два дні ми виконали значний обсяг роботи, я
навіть не до кінця вірю, що нам це вдалося. Ней-
мовірні емоції, дух взаємоповаги та взаємодопо-
моги були основними рисами українсько-
польського форуму".

З відгуків добровольців можна зробити вис-
новок, що волонтерській діяльності в КПІ – бути!

Денис Баландін,
командир сервісних студзагонів
КПІ ім. Ігоря Сікорського

З ТРИБУНИ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО ФОРУМУ

Курс на глибоку інтернаціоналізацію університету (3 доповіді від КПІ ім. І. Сікорського на Форумі ректорів ВНЗ України та Польщі)

Інтернаціоналізація та її наступна фаза – глобалізація системи вищої освіти – одна з визнаних домінуючих тенденцій у цій сфері. Університети, які досягли більш глибокої інтернаціоналізації всіх складових своєї життедіяльності, є більш конкурентоспроможними на світових ринках – у боротьбі за контингент, за абітурієнтів, за ресурси, за місце у світових рейтингах, за право бути впливовими у формуванні державної політики в галузі освіти, науки і інновацій, тобто в боротьбі не стільки за право існувати, скільки існувати більш успішно і більш комфортно в широкому сенсі цього слова.

Процеси інтернаціоналізації, на наш погляд, мають кілька складових. **Перша складова інтернаціоналізації – міжнародні відносини і міжнародне співробітництво.** За останній рік ми провели 219 міжнародних заходів, зокрема 106 конференцій, форумів, семінарів. 220 наших співробітників вийдвали у відрядження за кордон та 210 вихованців-політехніків узяли участь у програмах студентської мобільності. Ми суттєво поглибли обсяг міжнародних контактів. У 2016 р. було проведено переговори з послами 18 країн світу та з 113 делегаціями інших країн, до складу яких входили 420 фахівців.

Перемовини і заходи КПІ ім. Ігоря Сікорського у сфері посилення ядерної безпеки. На першому місці – за їх значущістю для світу й України – перемовини у сфері забезпечення ядерної безпеки. Зокрема під час міжнародно визнаної ініціативи нашого університету до 30-річчя Чорнобильської катастрофи, коли за участю 34 країн світу відбувся міжнародний Форум "Уроки Чорнобиля – для ядерної безпеки світу".

Завдяки політичному резонансу від Форуму, Україну визнають сьогодні світовим гравцем у сфері посилення ядерної безпеки і передачі третім країнам, які планують розвивати атомну енергетику, досвіду щодо безпечних ядерних технологій. Про це важливо сказати, коли ми вибудовуємо тариф співробітництва з Польщею, бо, як ми знаємо, Польща планує розвивати атомну енергетику.

Напередодні Чорнобильського форуму за участь делегацій Міненергетики США, Посольства США, МОН України відбувся круглий стіл "Ризики та сучасні тренди глобальної ядерної безпеки", який – як і Парламентські слухання у Верховній Раді України – підтримав створення в Україні нової Національної освітньої платформи у сфері фізичної ядерної безпеки і лідерські позиції в цій справі саме нашого університету. Визнання з боку США провідної ролі КПІ ім. Ігоря Сікорського у формуванні національної освітньої платформи України в цій сфері знайшло відображення в гранті Уряду США на перепідготовку 7 спеціалістів ТЕФ.

За сприятливої для КПІ кон'юнктури ми просуваємо проектні пропозиції до європейських програм, програм Міненергетики США, провели переговори щодо підготовки таких фахівців для Єгипту і Туреччини. Наші перемовини в 2016 р. заклали нові підходи в такому компоненті зовнішньоекономічної діяльності, як міжнародний трансфер знань.

Вибудовано нову модель співпраці із транснаціональними компаніями "Boeing" та "Прогресстех", в основі якої – цільова підготовка в ММІ нового покоління фахівців за участию "Бойнгу" і "Прогресстех", її інтеграція з науковою роботою студентів задля створення технологій, затребуваних на глобальних ринках.

Аналогічні підходи демонструють інші факультети: із корпорацією Huawei (КНР) – ІТС, ТЕФ, РТФ, ФЕЛ, ФТІ, ФІОТ, із компаніями Dow Chemical (США) та VanLі (КНР) – ХТФ, із Netcracker (США)

– ФІОТ, із Jeppesen (США) – ФАКС, із Гейдельберг (ФРН) – ВПІ, із "Eram Systems" (США) – ІІСА, ФІМ, ФІОТ, із РІГАКУ (Японія) – ІФФ, із Microsoft та Intel (США) – ФТІ.

Університет продовжує розвивати нові **маркетингові стратегії** і плани міжнародної співпраці, шукає напрями, за якими факультети, інститути й кафедри можуть запропонувати свої освітні і науково-технічні сервіси, і на цій основі виходить на переговори із провідними транснаціональними компаніями. Наприклад, із 200 транснаціональними компаніями, які увійшли до списку FORBES – 2000 (2016 року) і заявляють про великі витрати на науку і освіту. У 2016 р. розроблено й інші маркетингові пропозиції щодо виходу на нові освітні ринки. За цими пропозиціями ми працювали з Індією, Єгиптом, Туреччиною, Китаєм, Нігерією.

Друга складова інтернаціоналізації – посилення зовнішньоекономічної діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність є особливо важливою для університетів України. Об'єктивно це обумовлено економічними реаліями, коли розвиток університету за рахунок зовнішніх джерел стає затребуваним і можливим більшою мірою, ніж у минулому. Спираючись на принципи децентралізації управління університетом, факультети та кафедри починають діяти відповідно до цих реалій.

На допомогу в розгортанні зовнішньоекономічної діяльності підрозділів у 2016 р. видано 10 Інформаційних бюллетенів з аналізом міжнародних ринків освітніх послуг у регіонах світу; розроблено ліцензійні угоди щодо порядку виплати винагороди за використання бренду КПІ в розмірі 15%; вперше для університетів України сформовано модель міжнародного експорту освітніх послуг українським ВНЗ за схемою франчайзингу, яка закріплена як право КПІ на об'єкт інтелектуальної власності.

Кошти від зовнішньоекономічної діяльності за всіма складовими (млн грн)

Наведу дані зовнішньоекономічної діяльності КПІ в інтегрованому вигляді. Надходження від усіх видів зовнішньоекономічної діяльності в 2016 р., включаючи індивідуальні гранти, участь у міжнародних конференціях і т.ін., збільшилися. У 2016 р. вони склали 11% від запланованого на 2016 р. бюджету університету, що перевищує показник 7%, який треба було досягти згідно з Планом дій на виконання Стратегії розвитку міжнародної діяльності на 2012–2020 рр.

Зауважу, що з 38 видів зовнішньоекономічної діяльності, які дозволені законодавством України, лише 11 використовуються і дають сьогодні прибуток університету. Університет ще не є привабливим для зовнішнього споживача. Ми ще не навчилися "продавати свої послуги". Треба розробити сучасну модель надання послуг університету як товару: сформувати широку комерційну пропозицію; забезпечити конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг у конкретних регіонах світу; створити та супроводжувати діяльність спільніх освітніх структур за кордоном; вести аудит факторів, що визначають ефективність

зовнішньоекономічної діяльності; розвивати нормативно-методичний супровід міжнародної сфери; і на цій основі – розширювати спектр міжнародних перемовин. Якщо ми хочемо змінити це, потрібно вивчати досвід провідних університетів світу, у т.ч. – технічних університетів Польщі.

Щоб наблизити організацію нашої міжнародної діяльності до моделей провідних університетів світу, ми "запустили" проекти зі структурно-організаційної перебудови системи менеджменту міжнародної сфери. Це проекти за програмою Британської Ради розвитку лідерського потенціалу університетів України "Забезпечення якості інженерної освіти", "Англійська мова для університетів"; проекти "Гарантії якості вищої технічної освіти для країн Східного партнерства" за участю консорціуму університетів Португалії, Італії, Польщі, Грузії, Азербайджану, України та "Зовнішньоекономічна діяльність як ресурс поглиблення інтернаціоналізації університету".

Ми будемо пропонувати нашим партнерам із Польщі подумати про формування міжнародного консорціуму вчених наших та інших європейських країн, щоб вийти з відповідними пропозиціями до європейських грантових програм.

Третя складова інтернаціоналізації – діяльність щодо посилення позицій університету в міжнародних рейтингах. В оцінці наших досягнень і можливостей, наших завдань на майбутнє ми все ще "замкнені" на внутрішньо орієнтовані порівняння. І це теж треба змінювати. Не будемо бачити, куди рухатися, що поліпшувати, якщо не розуміємо, де знаходимося "в міжнародній системі координат".

Що випливає з аналізу результатів участі КПІ ім. Ігоря Сікорського в міжнародних рейтингах, наприклад, – Quacquarelli Symonds? У нас слабкі позиції за такими показниками: іноземні студенти (2,7% від загального контингенту); іноземні викладачі (1,1%); кількість цитувань на одного викладача (1,3%). Кращі – такі параметри: кількість студентів, що навчаються за обраними QS напрямами (65,9%); оцінка роботодавців (17,5%); оцінка академічних експертів інших університетів та інститутів НАН України (19,1%). Говорить за себе й інтегрована оцінка – загальний рівень у 23% від лідера – Массачусетського технологічного інституту. Ця оцінка і визначає, наскільки ми можемо вважати себе "університетом лідерського типу".

Четверта складова інтернаціоналізації – посилення міжнародної компоненти за всіма напрямами діяльності університету. Ми дійшли висновку, що треба сформувати координаційну групу з представників усіх департаментів і центральних структур університету для посилення міжнародної складової в діяльності університету. Важливо ознакою є рівень організації міжнародної діяльності на рівні кафедр. Тут має місце кричуща неоднорідність, розрив показників сягає двох порядків.

Головною з проблем, які обмежують наші об'єктивно величезні можливості, є те, що на багатьох кафедрах ще не опанували в міжнародній діяльності ті механізми, які можуть відкрити шлях до розв'язання актуальних проблем їх життедіяльності. Цей бар'єр поступово долається, але не так швидко, як нам хотілося.

На завершення дозвольте висловити надію, що спільне розуміння, яким шляхом ми – за підтримки технічних університетів Польщі як наших найближчих партнерів – маємо рухатися до європейського освітньо-наукового простору, пришвидшити цей рух і скоротити цей шлях.

*Підготували К.В. Юдкова,
А.П. Шишолін, С.І. Сидоренко*

Відзначення річниці Великої Перемоги

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

повоєнного відродження країни та розбудови університету ветерани Другої світової. І, крім того, зауважив, що й нині серед обороноців держави в зоні АТО та волонтерів, які надають їм допомогу, є чимало співробітників і студентів КПІ ім. Ігоря Сікорського. Отож мужність, ставлення до ратного та суспільного обов'язку ветеранів-фронтовиків стали взірцем для наслідування представниками молодших поколінь київських політехніків.

Ветеранів також привітали курсант третього курсу Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського відмінник навчання Віталій Венцурік та голова Ради ветеранів НТУУ "КПІ", ветеран Збройних сил Юрій Нестеренко.

Учасники зборів вшанували пам'ять полеглих на полях Другої світової війни та в боях на сході України хвилиною мовчання, а після неї від імені всіх, хто зібрався цього дня в університеті, офіцери і курсанти ІСЗІ поклали квіти до монумента київським політехнікам та до пам'ятника Героям Небесної Сотні.

На останок для ветеранів і гостей свята невеличкий концерт дали учасники художніх колективів Центру культури і мистецтв університету. Його увінчав виступ наймолодших артистів – учасників дитячої хореографічної студії "Постолята". Вони не лише виконали для ветеранів запальний танок, але й вручили їм невеличкі подарунки – букетики конвалії та власні малюнки.

Збори, за традицією, завершилися спільною фотографією на згадку.

Дмитро Стефанович

Зустріч випускників кафедри менеджменту

1 квітня 2017 р. в КПІ ім. Ігоря Сікорського зібралися близько 200 випускників кафедри менеджменту. Ця урочиста подія поєднала щиру радість та дружне спілкування менеджерської спільноти нашого університету, яка ще й збіглася у часі зі святкуванням 25-річчя факультету менеджменту та маркетингу.

Можна з упевненістю сказати, що випускники кафедри на практиці розвивають менеджмент на різних рівнях у багатьох галузях економіки не лише в Україні, а й за кордоном. Про бажання вихованців кафедри наслідувати приклад викладачів свідчить, зокрема, той факт, що на кафедрі менеджменту працують 18 випускників факультету менеджменту та маркетингу.

Бажаючи надати спілкуванню між кафедрою та її випускниками нового імпульсу, адміністративна рада кафедри вирішила ініціювати відповідне свято – "День зустрічі випуск-

ників". Організаційний комітет кафедри провів грандіозну роботу з поширення цієї новини серед випускників, у т.ч. з використанням соціальних мереж.

Спробуємо передати атмосферу цієї події. Перша – неформальна – частина свята проходила в Арт-вежі КПІ: радість зустрічей, обмін враженнями, спогади про безтурботне студентське життя, приміряння мантій (такого чуда в наш час ще не було!), фотографування з друзями і викладачами, дзвінкий сміх та сльози розчулення – усе говорило про те, що "повернення в юність" є приемним як для гостей, так і для господарів свята. Випускники згадували роки навчання: складні іспити та цікаві лекції, улюблених викладачів та суворих адміністраторів, кумедні випадки з життя в гуртожитку. Присменою несподіванкою для запрошених стала можливість знайти себе на фотографіях часів студентського життя.

Після відвідування Арт-вежі учасників свята запросили до зали засідань Вченого ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, де вони мали можливість ознайомитися з історією кафедри та її здобутками, які представила завідувач кафедри – д.е.н., проф. Вікторія Вікторівна Дергачова. Вона звернулася до випускників зі щирими словами привітань та зазначила, що прославляють і примінюють славу кафедри не лише викладачі та студенти, а й випускники.

Також з вітальним словом до випускників звернулися улюблені викладачі – професори Л.Г.Смоляр, Л.Є.Довгань і В.Г. Герасимчук. Зі словами вдячності від імені випускників виступила колишня студентка КПІ, а нині доцент кафедри менеджменту М.О. Кравченко. Крім офіційних звернень, були креативні виступи, побажання та творчі номери, що підготували к.е.н., доценти Л.П. Артеменко, В.Я. Голюк та ст. викладач

О.Ю.Мінкін. Привітно сприймалися присутніми тематичні відеоролики, підготовлені для випускників сьогоднішніми студентами. Ведучі (д.е.н., проф. Л.М.Шульгіна та студент 1-го курсу Андрій Мастерських) намагалися урізноманітнити захід жартами – адже День зустрічі випускників співпав з Днем сміху!

Підсумком зустрічі стала об'єднана фотосесія, невеличкі сувеніри на згадку та гарний настрій.

Зустріч з випускниками на такому поважному рівні кафедра менеджменту проводила вперше. Тож організатори сподіваються, що запропоноване свято стане приемною традицією спілкування випускників і викладачів, набуватиме нових особливостей, корисних для обох сторін, що сприятиме розширенню кола його активних учасників.

**Л.М.Шульгіна, професор,
І.П.Малик, доцент,
кафедра менеджменту ФММ**

Бібліотека – креативне середовище для майбутніх ІТ-спеціалістів

Бібліотека КПІ відкрита для партнерства та готова підтримувати освітні ініціативи. Так у 2016 році розпочалася співпраця із всеукраїнським освітнім Фондом BrainBasket, який займається розвитком освіти у сфері ІТ в Україні. До 2020 року фонд планує посприяти підготовці 100 000 нових айтішників, які зможуть отримати роботу в найпрестижніших компаніях з усього світу, що зможе забезпечити близько 10 млрд дол. експортних надходжень. У такий спосіб у BrainBasket прагнуть зробити ІТ-галузь рушійною силою економічного зростання в країні.

Для цього фондом створено низку безкоштовних освітніх проектів, відкритих для всіх бажаючих. Місцями для проведення навчання часто є бібліотеки, у тому числі і бібліотека

КПІ ім. Ігоря Сікорського. Одним із проектів, що реалізувався в нашій бібліотеці, є безкоштовний курс з основ програмування Technology Nation, який базується на навчальних програмах найпрестижніших університетів світу – Гарварда, Стенфорда та Массачусетського технологічного інституту. Слухачі курсу мають можливість вивчити основи найбільш популярних мов програмування (C, Python, JavaScript, HTML/CSS) під керівництвом досвідченого ментора. Заняття проводяться у форматі змішаного навчання (blended learning), що дозволяє слухачам самостійно опановувати лекційний матеріал та набувати практичних знань на заняттях з викладачем.

Наразі на базі бібліотеки КПІ ім. Ігоря Сікорського запустився проект з ІТ-освіти

для дітей Technology Nation Kids, створений на основі курсів британської ініціативи CodeClub і розрахований на аудиторію віком від 9 до 11 років. Курс спрямований на навчання дітей візуальної мови програмування, основ HTML/CSS і Python. Заняття проводяться в ігровій формі і допомагають школярам розвинути аналітичне мислення. Менторами виступають фахівці Technology Nation, а наставниками – професіонали з прогресивних шкіл.

Аби стати слухачем курсів наступних наборів, необхідно мати бажання навчатися та зареєструватися на обраний проект (більш докладно на сайті фонду – <https://brainbasket.org>).

Також у рамках співпраці BrainBasket Foundation подарував бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського 9 сучасних потужних комп'ютерів, за якими кожен може попрацювати в залі №9 (4-й поверх).

Інф. НТБ ім. Г.І. Денисенка

● КОНКУРС ●

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посад доцентів
(канд. наук, доц., науковий ступінь,
вчене звання відповідно до профілю кафедри),
старших викладачів (канд. наук, науковий
ступінь відповідно до профілю кафедри),
викладачів, асистентів, тимчасово зайнятих
до проведення конкурсу та вакантних

з 1 вересня 2017 р.

по інститутах, факультетах, кафедрах:

Радіотехнічний факультет

Кафедра теоретичних основ радіотехніки
доцентів – 2
асистентів – 1

**Факультет менеджменту
та маркетингу**

Кафедра промислового маркетингу
старших викладачів – 2
асистентів – 1

Кафедра економіки і підприємництва
доцентів – 1
старших викладачів – 3

Приладобудівний факультет

Кафедра оптичних та оптико-електронних
приладів
асистентів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Термін закінчення конкурсу – 18 вересня 2017 р.
Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімнати: 103 та 243. Університет житлом не забезпечує.

● КОНКУРС ●

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

Кафедра приладів і систем неруйнівного
контролю
старших викладачів – 1

Факультет електроніки

Кафедра звукотехніки та реєстрації інформації
старших викладачів – 1
асистентів – 1

Факультет прикладної математики

Кафедра прикладної математики
асистентів – 1

Фізико-технічний інститут

Кафедра прикладної фізики
доцентів – 1

Кафедра фізико-технічних засобів захисту
інформації
старших викладачів – 1

Інженерно-фізичний факультет

Кафедра фізики металів
старших викладачів – 2

**Інститут енергозбереження
та енергоменеджменту**

Кафедра електропостачання
старших викладачів – 1

Факультет авіаційних і космічних систем

Кафедра теоретичної механіки

доцентів – 1

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови
старших викладачів – 1

Механіко- машинобудівний інститут

Кафедра інтегрованих технологій машинобудування
асистентів – 2

Фізико-математичний факультет

Кафедра нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки
старших викладачів – 1

Факультет біотехнологій і біотехніки

Кафедра біотехніки та інженерії
асистентів – 1

Факультет соціології і права

Кафедра теорії та практики управління
доцентів – 2

Кафедра соціології

старших викладачів – 1

**Інститут телекомунікаційних
систем**

Кафедра телекомунікацій
старших викладачів – 1

Злодія затримано на гарячому

Затримано злодія, який у ніч з неділі на понеділок 17 квітня 2017 року з метою крадіжки проник, віджавши віконні рами, до ректорату КПІ ім. Ігоря Сікорського.

За фактам вчинення злочину та крадіжки з проникненням відомості про подію внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань. У ході проведення заходів, спрямованих на встановлення особи, яка може бути причетною до скoenня крадіжки, працівники першого відділу Солом'янського управління поліції, який обслуговує територію КПІ ім. Ігоря Сікорського, спільно з працівниками Департаменту безпеки університету проаналізували записи камер відеоспостереження і знайшли цікаві для слідства епізоди. Після цього співробітники поліції та працівники Департаменту безпеки в ніч проти четверга 20 квітня 2017 року просто під час спроби викрасти комп'ютерне обладнання з однієї з лабораторій навчального корпусу №4 затримали зловмисника. Ним виявився мешканець Солом'янського району, який уже має кілька судимостей за скoenня майнових злочинів.

У ході відпрацювання даної особи було доведено її причетність до скoenня низки аналогічних злочинів на території університету. Злодія заарештовано. Здійснюється перевірка щодо скoenня ним аналогічних злочинів на території міста Києва.

Інф. Департаменту безпеки КПІ ім. Ігоря Сікорського

● КОНКУРС ● КОНКУРС ●

**Інститут спеціального зв'язку та захисту інформації
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади завідувача спеціальної кафедри № 2

Особи, які претендують на заміщення зазначеної вище вакантної посади, повинні мати науковий ступінь, вчене звання, пройти поглиблене вивчення та відповідати відомчим вимогам щодо військовослужбовців Держспецзв'язку.

З переліку необхідних документів, які подаються на конкурс, та кваліфікаційними вимогами можна ознайомитись у відділі кадрової роботи інституту, тел. 204-84-01.

Телефон чергового інституту: 204-91-51.

Термін подання документів – до 21 червня 2017 року.

Адреса інституту: вул. Верхньоключова, 4, м. Київ, 03056.

Університет житлом не забезпечує.

Нові дерева на Алеї сакур

Алея сакур, яка з нагоди відзначення Року Японії в Україні нещодавно з'явилася на території кампусу КПІ ім. Ігоря Сікорського, 19 квітня збагатилася ще шістьма деревцями.

Кожне з них можна назвати іменним, адже придбали і посадили їх конкретні люди та організації. Одне посадив ректор університету аcadемік НАН України Михайло Згурівський, друге – перший проректор аcadемік НАН України Юрій Якименко, третє – від імені Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України її голова Олександр Яцуњ, четверте – член Наглядової ради КПІ ім. Ігоря Сікорського Богдан Андрійцев, п'яте – від імені членів профспілки співробітників університету голова профкому Віталій Молчанов, шосте – співробітники Українсько-Японського центру КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Отож тепер алея налічує 16 сакур. Утім, ставити крапку на справі прикрашання університетського кампусу декоративними японськими вишнями, швидше за все, ще зарано. "На цьому ми не закінчуємо й будемо визначатися, де ще на території нашого університету є куточки, які можна було б прикрасити цими чудовими деревами", – зауважив Михайло Згурівський.

Відомо, що сакури – це один із головних символів Японії. Дерева і квіти сакури зображені на гравюрах і картинах, їх вишивані на одязі, їм присвячують вірші та пісні, їх зображеннями прикрашають посуд. З 1992 року в цій країні навіть відзначають День цвітіння сакури. Можливо, таке ж свято, але, звісно, значно менше за масштабами, за два-три роки відзначатиме і КПІ ім. Ігоря Сікорського. Бо сакура з її ніжними рожевими квітами захоплює людей незалежно від того, де вона росте.

Дмитро Стефанович

Борис Леонтійович Божко

Сповіщаємо з глибоким сумом, що 2 травня 2017 р. перестало битися серце нашого ветерана-фронтовика Бориса Леонтійовича Божка.

Народився Б.Л.Божко 19 січня 1927 року. Велика Вітчизняна війна обірвала його дитинство. Молодий хлопець став партизаном-підпільніком і захищав Батьківщину. Нагороджений двома орденами та багатьма медалями.

Після закінчення в 1952 році філософського факультету Київського університету ім. Тараса Шевченка, Борис Леонтійович працював на державній роботі в Київському міському. Водночас вів заняття з філософії в Київському педагогічному інституті ім. О.М.Горького і Київському педагогічному інституті іноземних мов.

З 1963 року Борис Леонтійович працював старшим викладачем кафедри філософії Київського політехнічного інституту. Понад 16 років був заступником зав. кафедри філософії з методичної роботи, членом методичної ради кафедр супільних наук. Керував методичними семінарами кафедри філософії, розробляв методичні рекомендації з курсу філософії, плани семінарських занять, посібники до лекцій та семінарських занять, опублікував понад 30 наукових і науково-методичних робіт. Працював зі студентами до 2012 року. Лекції Бориса Леонтійовича з чіткою методологією викладення були завжди цікаві слухачам. Багатьох теперішніх доцентів та професорів він, як кажуть, "поставив на крило". Чесність, гідність, любов до людей, працьовитість – такі риси були притаманні Борису Леонтійовичу.

Пам'ять про Б.Л.Божка і його добре справи назавжди залишиться в серцях тих, хто його знав. Висловлюємо своє глибоке співчуття з приводу безмірної втрати рідним і близьким Бориса Леонтійовича.

Колектив факультету соціології і права

Олександр Терентійович Богорош

4 травня 2017 року пішов з життя Олександр Терентійович Богорош, професор кафедри прикладної фізики Фізико-технічного інституту.

О.Т.Богорош – український науковець, фахівець у галузі фізики твердого тіла, хімії, фізико-хімічної механіки, тепло- і масообміну, викладач-дослідник НТУУ "КПІ". Член спеціалізованих вчених рад Інституту фізики напівпровідників НАН України, Центру досліджень наукового потенціалу та історії науки України ім. Г.М. Доброда НАН України та КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Олександр Терентійович Богорош – автор понад 660 наукових і методичних праць, зокрема 12 монографій, 7 підручників, 21 навчального посібника, 57 патентів, а також фундаментального дослідження – українсько-російсько-англійського тлумачного словника з прикладної фізики.

За свого творчого життя О.Т.Богорош впроваджував особисті винаходи на суднах та берегових об'єктах різних країн (Росії, Японії, Китаю, Сингапур, Італії, Польщі і Угорщини); на запрошення читав лекції у сфері власних досліджень в університетах Харбіну і Муданьцзяну (Китай), Вінченаці (Італія), Лодзі і Варшави (Польща) та Оксфорду (Великобританія), у Далекосхідному політехнічному інституті (Владивосток) і Московському інституті тонкої хімічної технології; працював у Міністерстві освіти і науки України, де опікувався питаннями міжнародного науково-технічного співробітництва з країнами СНД і Балтії. З 2007 р. О.Т.Богорош – професор кафедри прикладної фізики ФТІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, де започаткував низку нових курсів.

Олександр Терентійович був дуже чуйною та уважною до оточуючих людиною, до нього завжди можна було звернутися за порадою, підтримкою та допомогою. Ми, його колеги, постійно спостерігали, якою великою турботою та любов'ю він огортає свою родину.

Світла пам'ять про Олександра Терентійовича Богороша надовго залишиться в серцях тих, хто його знав.

Ректорат, колеги, друзі

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»
газета Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
<http://www.kpi.ua/kp>

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
тел. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ
Провідні редактори
В.М. ІГНАТОВИЧ
Н.С. ЛІБЕРТ
Додрукарська підготовка
матеріалів
О.В. НЕСТЕРЕНКО

Начальник відділу
медіа-комунікацій
Д.Л. СТЕФАНОВИЧ
Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й. БАКУН
Л.М. КОТОВСЬКА
Коректор
О.А. КІЛІХЕВИЧ

РЕєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.
Друкарня КПІ ім. Ігоря Сікорського,
видавництво «Політехніка»,
м. Київ, вул. Політехнічна, 14,
корп. 15

Тираж 500

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.